

Największe atrakcje ziemi sandomierskiej

LOT „Partnerstwo Ziemi Sandomierskiej”

Zapraszamy

To ci ziemia –
tłusta glina –
sandomierski less!...
Pagórami
wzwyż się wspina –
i w rozdołach
żyzna jest!...

(Stanisław Młodożeniec,
Sandomierska strona)

Stanisław Młodożeniec pisał przed laty o żyznej ziemi sandomierskiej. Sprzyjała ona osadnictwu od czasów prehistorycznych i była podstawą, na której wyrosła bardzo bogata kultura Sandomierszczyzny.

Tereny te to ogromna księga natury i kultury, do poznawania której serdecznie Cię zapraszamy.

W sercu regionu - Sandomierzu - dotkniesz śladów tysiącletniej historii państwa polskiego, rozmyślając o jej nierozwikłanych tajemnicach. Zdziwi Cię kunszt dawnych mistrzów, których dzieła przetrwały setki lat. Zrelaksujesz się, spacerując malowniczymi wąwozami lessowymi, płynąc statkiem po Wiśle, czy odwiedzając jedno z najstarszych gór w Europie zwane Pieprzówkami.

W okolicy Sandomierza czekają na Ciebie wczesnośredniowieczne miasta i miasteczka, nęcąc zabytkami pozostałymi po latach dawnej świetności. Kiedy będziesz już nasycony zwiedzaniem: dworców, pałaców, zamków, kościołów, klasztorów, nastrojowych ruin, zapraszamy Cię do bezpośredniego kontaktu z naturą. Możesz poznać winnice sandomierskie, degustując wino z winogron dojrzewających na nasłonecznionych stokach, pływać po Jeziorze Tarnobrzeskim, wędkować lub plażować nad którymś zalewem w okolicy, jeździć konno, a zimą korzystać ze stoków narciarskich.

Bogactwo szlaków tematycznych dopełnia listę atrakcji turystycznych ziemi sandomierskiej.

Do zobaczenia na szlaku

Lokalna Organizacja Turystyczna „Partnerstwo Ziemi Sandomierskiej” obejmuje swoim działaniem obszar powiatu sandomierskiego.

Powiat sandomierski leży w najbardziej na wschód wysuniętej części województwa świętokrzyskiego, w sąsiedztwie powiatów opatowskiego i staszowskiego, na pograniczu z województwami podkarpackim i lubelskim, od których oddziela go Wisła. Powiat, którego powierzchnia wynosi 676 km², składa się z dziewięciu gmin: sześciu wiejskich – Dwikozy, Klimontów, Łoniów, Obrazów, Samborzec i Wilczyce, dwóch miejsko-wiejskich Koprzywnica i Zawichost oraz miejskiej – Sandomierz. Miasto jest stolicą regionu, jego centrum administracyjnym i kulturalnym. Powiat sandomierski liczy blisko 85 tys. mieszkańców.

W ciągu wielu stuleci przez sandomierskie przebiegały historyczne szlaki komunikacyjne, którymi wędrowały różnorodne towary, ale także idee. Przemierzali te szlaki królowie, kupcy, duchowni, artyści, ludzie poszukujący swojego miejsca, wojska, przyjaciele i wrogowie. Także dziś przez powiat sandomierski przebiegają ważne szlaki komunikacyjne, łączące go z najważniejszymi ośrodkami kraju – Warszawą, Krakowem, Kielcami, Rzeszowem i Lublinem, a także wiele tras turystycznych, dzięki którym poznawanie sandomierskiego jest coraz bardziej dostępne dla zwolenników turystyki pieszej, rowerowej i samochodowej i enoturystyki. Właśnie rozwój turystyki jest kolejną szansą dla powiatu. W tym celu stale wzbogacana jest sieć szlaków turystycznych, infrastruktura, usługi i oferta dla gości oraz trwa promocja turystyki wśród inwestorów i odbiorców.

Zapraszamy

Węcej informacji:
www.sandomierskiezobacz.pl

Centrum Informacji Turystycznej
Sandomierz, Rynek 20
tel.: 15 644 61 05
www.sandomierz.travel

PTTK Oddział Sandomierz
ul. Rynek 12
tel.: 15 832 23 05
www.pttk-sandomierz

Serce regionu

Sandomierz – serce regionu

Nazwa

Istnieją trzy hipotezy pochodzenia nazwy Sandomierz:

- od Sanu, który w dawnych wiekach wpadał, czyli domierzał tutaj do Wisły,
- od Sudomira, legendarnego wojownika, który dał początek osadzie,
- od „sudów mira”, czyli sądów pokoju, które były tu sprawowane w dawnych wiekach.

Położenie

Sandomierz położony jest nad Wisłą, na styku Wyżyny Kielecko-Sandomierskiej i Kotliny Sandomierskiej, we wschodniej części województwa świętokrzyskiego. Najstarsza część miasta znajduje się na siedmiu wzgórzach.

Herb

W centrum znajduje się biały orzeł piastowski na czerwonym tle. Towarzyszy mu mur forteczny z bramą i wieżami oraz pióropusz pawi zdobiący hełm rycerski - klejnot herbowy króla Kazimierza. Jest to symbol jego opieki i zwierzchności nad miastem.

Historia

Pierwsza osada o nazwie Sandomierz powstała w X w. przy ważnych traktach kupieckich. Dogodne położenie nad Wisłą, na żyznych glebach, w otoczeniu Puszczy Sandomierskiej sprzyjały szybkiemu rozwojowi miejscowości. Gall Anonim w swojej kronice zapisał, że już w 1097 r. Sandomierz był główną siedzibą królestwa (obok Krakowa i Wrocławia). Pierwsza lokacja miała miejsce przed 1241 r. Drugiej dokonał książę Leszek Czarny w 1286 r. W okresie rozbitcia dzielnicowego Sandomierz był stolicą Księstwa Sandomierskiego, a za ostatnich Piastów województwa sandomierskiego. Miasto, po trzech dotkliwych najazdach mongolsko-tatarskich w XIII w., przeżywało rozkwit za panowania Kazimierza Wielkiego w XIV w. i w okresie renesansu. Sandomierz podpadł po potopie szwedzkim w XVII w. Po 1795 r. miasto znalazło się w zaborze austriackim. W 1815 r. zajęli je Rosjanie. Po odzyskaniu niepodległości w 1918 r. Sandomierz został miastem powiatowym w województwie kieleckim. W latach trzydziestych XX w. pojawiły się szanse na odbudowę dawnej świetności miasta związane z powstającym w widłach Wisły i Sanu Centralnym Okręgiem Przemysłowym. Sandomierz miał być stolicą kulturalną COP-u i ważnym ośrodkiem przemysłowym. Tylko część tych zamierzeń zdołano zrealizować z powodu wybuchu II wojny światowej. Po jej zakończeniu Sandomierz do 1975 r. znajdował się w województwie kieleckim, a w latach 1975-1998 w województwie tarnobrzeskim. Obecnie jest miastem powiatowym w województwie świętokrzyskim. Liczy 25 tysięcy mieszkańców.

Zabytki

Stare Miasto

Na Starym Mieście w Sandomierzu niezwykle cenny jest czytelny do dzisiaj układ przestrzenny średniowiecznego miasta. Król Kazimierz po wielkim pożarze miasta w 1349 r. kazał wytyczyć na Wzgórzu Miejskim duży, prostokątny rynek, a na jego środku zbudować ratusz. Wokół wyznaczono działki pod budowę kamienic. Z rogów dużego rynku wychodzą cztery główne ulice. Całość otoczona jest gotyckimi murami obronnymi.

Rynek, Mały Rynek
27-600 Sandomierz

Ratusz
Rynek 10, 27-600 Sandomierz

Kamienice
Rynek 4, 5, 10, 27-600 Sandomierz

Brama Opatowska
ul. Opatowska, 27-600 Sandomierz
Godziny zwiedzania:
1 maja - 30 września: 9.00-18.00
październik: 9.00-17.00
1 listopada - 30 czerwca:
pon.-pt. 9.30-14.30, klucz dostępny w biurze PTTK,
ul. Rynek 12
sob.-niedz. 10.00-15.00 lub klucz dostępny w biurze
Podziemnej Trasy Turystycznej, ul. Oleśnickich

Ratusz

Ratusz został wybudowany w połowie XIV w. Miał wtedy kształt czworokąta zwieńczonego wieżą. W XVI w. wieżę rozebrano, ratusz rozbudowano i dodano trójstrefową renesansową attykę, której autorstwo przypisuje się Włochowi Janowi Marii Padovano. Na jej rogach zwracają uwagę cztery głowy symbolizujące stany ówczesnej Rzeczypospolitej. W XVII w. dobudowano wieżę, która była symbolem władzy. Na niej jest XVIII-wieczny zegar mechaniczny. Na południowej ścianie ratusza znajdują się wykonane w technice sgraffito – herb miasta i zegar słoneczny. Poniżej płyta upamiętniająca miejsce straceń z czasów II wojny światowej. Na zachodniej ścianie umieszczona została tablica upamiętniająca poległych sandomierzan w czasie wojny polsko-bolszewickiej 1918-20.

Kamienice

Sandomierski rynek otacza 30 kamienic, które w dużej mierze zachowały elementy średniowieczne. Przy kamienicy nr 5 od strony północnej znajdują się gotyckie przypory. W XVI w. należała ona do słynnego sandomierskiego lekarza Stanisława Bartolona. W XVII w. jej kolejny właściciel Jakub Bobola oddał ją na konwikt dla synów szlacheckich kształcących się w jezuickim Collegium Gostomianum. W późnogotyckiej kamienicy nr 4 zwraca uwagę renesansowy portal nad wejściem do dawnej sieni przejazdowej oraz renesansowe obramienia okien na piętrze. Kamienica Oleśnickich pod nr 10 posiada renesansowe podcienia, jakie dawniej znajdowały się przy większości domów przy rynku. Jest ona tradycyjnie łączona z ważnym wydarzeniem religijnym tzw. zgodą sandomierską. Miała ona miejsce w 1570 r. Był to zjazd innowierców: kalwinów, luteranów i braci czeskich, którzy podpisali porozumienie religijne.

Brama Opatowska

To jedyna ocalała brama wjazdowa do miasta w gotyckich murach obronnych wzniesionych za czasów Kazimierza Wielkiego. Oprócz niej istniały jeszcze bramy: Krakowska, Zawichojska i Lubelska. Brama Opatowska została wzniesiona w XIV-XVI w. Od strony zewnętrznej zachowała się na niej oryginalna prowadnica, po której spuszczano kretę. Jest to typowa gotycka budowla obronna z bardzo grubymi murami i małymi okienkami strzelniczymi. Wieńczy ją renesansowa attyka ufundowana przez lekarza Stanisława Bartolona. Na szczycie znajduje się taras widokowy, z którego można podziwiać malowniczą panoramę Sandomierza i okolic.

Synagoga

Zachowana do naszych czasów synagoga pochodzi z XVII w. Została zbudowana na miejscu wcześniejszej. W XIX w. dobudowano do niej od strony północnej dom gminy żydowskiej, która w Sandomierzu już w średniowieczu należała do największych w Polsce. Synagoga została zdewastowana przez hitlerowców w czasie II wojny światowej. Obecnie mieści się w niej Archiwum Państwowe.

ul. Żydowska 4, 27-600 Sandomierz

Ucho igielne

Taką nietypową nazwę i kształt przypominający ucho od igły nosi furta w gotyckim murze obronnym służąca pieszym. Korzystali z niej głównie dominikanie, przemieszczając się między swoimi klasztorami przy kościele św. Jakuba i św. Marii Magdaleny. Nazwa i kształt furty nawiązują do opowieści z Nowego Testamentu. Jezus na pytanie bogatego młodzieńca o możliwość dostania się do Królestwa Niebieskiego odpowiedział, iż łatwiej wielbłądowi przejść przez ucho igielne niż bogaczowi dostać się do nieba. Według znawców Biblii miał na myśli bramę w Jerozolimie wąską i niską, przez którą mógł przejść tylko wielbłąd pozbawiony juków. Tym samym sandomierska furta, cudem ocalała, wśród domów wybudowanych na miejscu dawnych murów obronnych, nabiera symboliki religijnej.

pl. ks. Józefa Poniatowskiego (zbieg ul. Żydowskiej i Zamkowej)
27-600 Sandomierz

Katedra pod wezwaniem Narodzenia Najświętszej Marii Panny i bł. Wincentego Kadłubka

Kościół został ufundowany w drugiej połowie XIV w. przez Kazimierza Wielkiego. Jest to budowla gotycka wzniesiona z czerwonej cegły na miejscu wcześniejszej romańskiej kolegiaty. Wraz z utworzeniem diecezji sandomierskiej w 1818 r. świątynia została podniesiona do godności katedry, a w 1960 – bazyliki mniejszej. We wnętrzu znajduje się wiele cennych dzieł sztuki z różnych okresów, między innymi unikatowe w Polsce freski bizantyjsko-ruskie zdobiące ściany prezbiterium. Przedstawiają one różne sceny z życia Świętej Rodziny. Ufundował je król Władysław Jagiełło. Zwracają także uwagę: barokowy prospekt organów, wielkie obrazy z początku XVIII w. z cyklu Martyrologium Romanum oraz barokowy ołtarz główny i rokokowe ołtarze boczne.

Ze świątynią tą związanych było wiele wybitnych osobistości, między innymi: mistrz Wincenty Kadłubek, Jan Długosz, kardynał Zbigniew Oleśnicki. Modlili się w niej królowie i królowe, a w 1999 r. św. Jan Paweł II spotkał się w niej z przedstawicielami środowisk duchownych diecezji sandomierskiej.

ul. Katedralna 1, 27-600 Sandomierz

Godziny zwiedzania:

15 kwietnia - 31 października
wtorek-sobota: 10.00-13.30 i 15.30-17.20
niedziela i święta: 13.00-17.00
poniedziałek: nieczynna
1 listopada - 14 kwietnia
wtorek-sobota: 10.00-13.30
niedziela i święta: 13.00-15.00
poniedziałek: nieczynna

Dom Jana Długosza – Muzeum Diecezjalne

Jest to gotycki dom mieszkalny ufundowany w latach 70. XV w. przez Jana Długosza dla zgromadzenia księży mansjonarzy. Zbudowany jest z czerwonej cegły, zdobiony w geometryczne wzory czarnymi przypalonymi ceglami. Z dwóch stron dawnej sieni znajdują się wejścia z gotyckimi kamiennymi portalami. Nad jednym z nich na ścianie południowej zachowana jest tablica erekcyjna z herbem Jana Długosza i datą 1476 r. Od 1936 r. w budynku tym ma siedzibę Muzeum Diecezjalne. Można w nim podziwiać cenne zabytki sztuki sakralnej i świeckiej, między innymi: renesansowy obraz Łukasza Cranacha Starszego *Matka Boska z Dzieciątkiem i św. Katarzyną Aleksandryjską*, romańską rzeźbę Madonny z Goźlic (XIII w.), Krzyż Grunwaldzki z relikwiami krzyża świętego, wykonany ze srebra i drogich kamieni, który został подарowany kolegiacie sandomierskiej przez Władysława Jagiełłę po zwycięstwie pod Grunwaldem oraz rękawiczki królowej Jadwigi.

ul. Jana Długosza 9, 27-600 Sandomierz
www.domdlugosza.sandomierz.org

Godziny otwarcia:

Sezon letni: 1 maja - 30 września, wtorek-sobota: 9.00-16.30,
niedziele i święta: 13.30-16.30 (ostatnie wejście o 16.00)

Sezon zimowy: 1 października - 31 kwietnia, wtorek-sobota: 9.00-15.30,
niedziele i święta: 13.30-15.30 (ostatnie wejście o 15.00)

Collegium Gostomianum

To jedna z najstarszych szkół średnich w Polsce. Została ufundowana przez Hieronima Gostomskiego na początku XVII w. Przez wiele lat było to collegium jezuickie dla synów szlacheckich. Obecnie jest to siedziba I Liceum Ogólnokształcącego. Późnorennesansowy budynek został doskonale wkomponowany w skarpę nadwiślańską. Składa się z sześciu kondygnacji, a we wnętrzu zwraca uwagę unikatowe rozwiązanie architektoniczne – eliptyczna klatka schodowa. Miejsce to zostało uwiecznione w literaturze, m.in. w Powiściach Stefana Żeromskiego. Pod koniec XVIII w. pobierali tutaj nauki główni bohaterowie tej powieści – Rafał Olbromski i Krzysztof Cedro.

Zamek - Muzeum Okręgowe w Sandomierzu

Już w X w. na Wzgórzu Zamkowym istniał gród z drewnianym zamkiem otoczony wałem ziemno-drewnianym. Kazimierz Wielki ufundował w XIV w. zamek murowany, który przez ostatnich Jagiellonów został rozbudowany w czteroskrzydłową renesansową rezydencję. W czasie potopu szwedzkiego został on wysadzony w powietrze. Odbudowano jedno, najlepiej zachowane skrzydło. Od czasów zaborów do 1959 r. w zamku mieściło się więzienie. Obecnie jest tu siedziba Muzeum Okręgowego. W nim stałe ekspozycje m.in.: *Ziemia Sandomierska w pradziejach i wczesnym średniowieczu*, *Krzemień pasiasty w biżuterii i małych formach złotniczych*, *Lapidarium*, *Dzieje zamku sandomierskiego*, *Dawna kuchnia królewska - zbiory artystyczne*, *Dawna wieś sandomierska*, *Ciemne ścieżki* - wystawa poświęcona Jarosławowi Iwaszkiewiczowi i jego związkom z Sandomierzem, *Salonik artysty Jana Pawła Mazurkiewicza*, *Salonik mieszczkański*, *Polskie szkło artystyczne* oraz ekspozycje czasowe.

ul. Zamkowa 12, 27-600 Sandomierz
tel.: 15 832 22 65
www.zamek-sandomierz.pl

Godziny otwarcia:

Sezon letni (1 maja - 13 września):
poniedziałek: 13.00-15.00,
wtorek-niedziela: 10.00-17.00,

Sezon zimowy (13 września - 30 kwietnia):
poniedziałek: 13.00-15.00,
wtorek-piątek: 9.00-16.00,
sobota-niedziela: 10.00-16.00

poniedziałek-wstęp wolny
na wystawy stałe
w godz. 13.00-15.00
(wyłącznie dla zwiedzających
indywidualnie)

W pierwszy poniedziałek miesiąca
muzeum nieczynne.

Kościół św. Jakuba

Kościół św. Jakuba to jedna z najstarszych budowli ceglanych w Polsce. Został zbudowany w pierwszej połowie XIII w. w stylu romańskim. Szczególnie cenny jest doskonale zachowany romański portal w wejściu głównym zwany bramą niebios. W otoczeniu świątyni zwracają uwagę lipy, niektóre są pomnikami przyrody. Według legendy budowniczy tego kościoła św. Jacek Odrowąż zasadził je do góry korzeniami. Świątynia znajduje się na Wzgórzu Staromiejskim, na którym tysiąc lat temu powstała pierwsza osada. Naprzeciwko istniał już w XII w. pierwszy kościół w Sandomierzu pw. św. Jana. Tam też w wyniku badań archeologicznych znaleziono wiele pamiątek z początków miasta, m.in. słynne szachy sandomierskie. Jest to jedyny w Europie prawie kompletny zestaw bierok szachowych typu arabskiego z XII w. wykonane z rogu jelenia. Wnętrze kościoła św. Jakuba zachowało surowy wystrój romański. Z północnej strony znajduje się barokowa kaplica męczenników dominikańskich zamordowanych tutaj w czasie drugiego najazdu tatarskiego w 1260 r. Po przeciwległej stronie jest kaplica Matki Bożej Różańcowej – piękny przykład secesji w sztuce. Autorem malowideł na ścianach oraz projektantem kraty jest Karol Frycz. Jego autorstwa są też witraże w prezbiterium i w oknach nad chórem. Spośród trzech skrzydeł klasztoru dominikanów zachowane zostało wschodnie oraz część zachodniego, w którym znajduje się obecnie kaplica św. Jacka. Ślady wcześniejszej romańskiej świątyni, gotyckie i późniejsze nagrobki, barokowy sarkofag księżniczki Adelajdy wykonane z jednego dębowego kłosa, liczne legendy związane z tym miejscem, występowanie w dziełach literackich i filmowych (m.in. *Popiołach* Stefana Żeromskiego i ich ekranizacji w reżyserii Andrzeja Wajdy), młoda winnica obok (tak jak w średniowieczu) - dopełniają katalog cech świadczących o atrakcyjności tego miejsca.

ul. Staromiejska 3, 27-600 Sandomierz
tel.: 12 121 21 21
www.sandomierz.dominikanie.pl

Godziny zwiedzania: 9.00-13.00 i 15.00-17.00

Kościół św. Pawła

Kościół został wzniesiony w pierwszej połowie XV w. w miejscu drewnianej świątyni, która istniała tutaj od pierwszej połowy XIII w. Jest to jedna z najstarszych parafii w Sandomierzu. Gotycka świątynia została w XVII w. rozbudowana. Jej wnętrza wypełniają dzieła sztuki sakralnej z XVII i XVIII w. W murze zewnętrznym od strony północnej wmurowane są kule armatnie na pamiątkę zwyciężonych walk wojsk Księstwa Warszawskiego z Austriakami w 1809 r., które miały miejsce w tym rejonie. Przy dzwonnicy i bramie z piękną kutą kratą z XVIII w. znajduje się wejście do malowniczego Wąwozu Królowej Jadwigi.

ul. Staromiejska 3, 27-600 Sandomierz
tel.: 12 121 21 21, www.sandomierz.dominikanie.pl

Kościół św. Ducha

Zbudowany został w drugiej połowie XIV w. na miejscu wcześniejszego drewnianego kościoła i klasztoru ufundowanego przez kasztelana krakowskiego Żegotę. Osadził on w nim kanoników regularnych de Saxia, zwanych duchakami. Prowadzili oni w tym miejscu przez wieki szpital i przytułek dla potrzebujących.

Kościół od strony wschodniej zachował swój gotycki charakter. Fasada zachodnia z wejściem głównym przy ul. Opatowskiej jest klasycystyczna. Pochodzi z początku XIX w. Ze strony południowej znajduje się kaplica Pana Jezusa z późnogotycką rzeźbą Chrystusa Frasobliwego pochodzącą z zamku sandomierskiego. Owiana jest ona legendą o cudownym odnalezieniu po wysadzeniu zamku w powietrze przez Szwedów w XVII w.

ul. Opatowska 10, 27-600 Sandomierz
Godziny zwiedzania: cały dzień kościół jest otwarty

Kościół św. Michała

Został wzniesiony pod koniec XVII w. z inicjatywy ksieni klasztoru benedyktynek sandomierskich. Do wnętrza świątyni prowadzi wejście z bogatym barokowym portalem. W środku zwraca uwagę siedemnastowieczna ambona przedstawiająca drzewo genealogiczne zakonu benedyktynek. Kościół św. Michała połączony jest z okazałymi budynkami klasztorowymi, które blisko 300 lat były siedzibą panien benedyktynek. Jest to jeden z największych i najpiękniejszych zespołów barokowych w Polsce. Od początku XX w. mieści się tutaj Wyższe Seminarium Duchowne, a od 2007 r. także Biblioteka Diecezjalna z cennymi zbiorami inkunabułów, starodruków, rękopisów (w tym tekst *Bogurodzicy* z drugiej połowy XV w.) pochodzących głównie z klasztorów likwidowanych przez władze carskie w XIX w.

ul. Żeromskiego 6, 27-600 Sandomierz
Godziny zwiedzania: poniedziałek-sobota: 9.00-12.00 i 14.00-17.00
niedziela i święta: 14.00-17.00 (po uzgodnieniu w furcie seminarium)

Kościół św. Józefa

Zbudowany został w drugiej połowie XVII w. wraz z klasztorem dla zgromadzenia reformatów. W tym barokowym kompleksie sakralnym w XIX w. władze carskie urządziły cerkiew i magazyny. Obecnie kościół jest siedzibą parafii, a w budynkach klasztornych znajduje się Dom Rekolekcyjny. W krypcie świątyni w 1698 r. pochowana została 18-letnia Teresa Izabela Morsztynówna, córka wojewody sandomierskiego. Słynęła z niezwykłej pobożności i tym tłumaczy się fakt, że jej ciało nie uległo rozkładowi.

Z kościołem św. Józefa związany był przed II wojną światową błogosławiony Antoni Rewera, zamordowany w obozie koncentracyjnym w 1942 r. W rekonstrukcji plebanii znajduje się izba pamiątki poświęcona błogosławionemu.

pl. św. Wojciecha 2, 27-600 Sandomierz
tel.: 15 832 24 03
Godziny zwiedzania: poniedziałek-piątek: 10.00; 11.00; 12.00; 14.30; 15.30; 16.30
sobota: do południa; niedziela: 13.30-15.30

Historyczne miasta i miasteczka

Koprzywnica

Historia Koprzywnicy nierozzerwalnie związana jest z zakonem cystersów, którzy przybyli tu w 1185 r. za panowania Kazimierza Sprawiedliwego. Przez kilka stuleci miasto i okoliczne wsie należały do cystersów, którzy gospodarując na tym terenie rozwijali kulturę rolną. Najcenniejszym i doskonale rozpoznawalnym w kraju i za granicą zabytkiem gminy jest pocysterski zespół klasztorny w Koprzywnicy, którego charakterystyczna budowla jest jednym z symboli regionu sandomierskiego. Do dziś z pierwotnego założenia zachował się kościół św. Floriana i wschodnie skrzydło klasztoru z kapitułarnym o krzyżowo-żebrowym sklepieniu wspartym na dwóch kolumnach. We wnętrzu osiemsetletniego kościoła można zobaczyć dzieła sztuki z różnych epok – cenne, czternastowieczne polichromie, renesansowe nagrobki i barokowe ołtarze, a także, co pewnie zainteresuje zakochanych, uznawany za cudowny obraz św. Walentego. Od 1995 r. w kościele znajdują się sprowadzone z Krakowa relikwie patrona kościoła i patrona strażaków - św. Floriana.

Koprzywniczcy strażacy kultywują wielkanocny zwyczaj zwany „bziukami”. Niezwykłe widowiskowy teatr ognia wpisuje się w wiosenną obrzędowość Wielkiej Soboty. W drugim koprzywnickim kościele pw. MB Różańcowej znajduje się jeszcze jeden słynący łaskami obraz – przedstawienie Matki Bożej z Dzieciątkiem.

Sulisławice

Przedmiotem kultu w Sanktuarium Matki Boskiej Bolesnej jest jej cudowny obraz *Misericordia Domini*, dwustronnie malowany na drewnie, o wymiarach 22 na 22 cm. Obraz został przywieziony do pobliskiej Ruszczy ok. 1610 r. przez młodą Rosjankę Dorotę Ogrufinę, brankę wojenną, którą sprowadził sandomierski rycerz Wespazjan Rusiecki, właściciel Ruszczy. Dziewczyna zabrała ze sobą małą ikonę, podczas podróży z Rosji nic nie jadła i nie piła, ale zabrała ze sobą małą ikonę, która dodawała jej sił i uratowała życie. Dziewczyna była córką prawosławnego kapłana i wierzyła, że modlitwa zmniejszy jej cierpienia. Wespazjan Rusiecki wydał ją za kościelnego sulisławskiego, Macieja Pracla, u którego boku spędziła pozostałe lata swego życia. Gdy zamieszkała w Sulisławicach, trzymała w ukryciu przywieziony ze sobą święty wizerunek i modliła się przed nim, całując go nabożnie, kreśląc znak krzyża i bijąc niezliczone pokłony, tak jak ją tego nauczył ojciec. Po jakimś czasie uznała, że ikona nie jest bezpieczna w domu i postanowiła ofiarować ją do kościoła. Aż do śmierci Doroty nie wydarzyło się nic szczególnego, ale kiedy odeszła z tego świata 1 września 1655 r., zaobserwowano związane z wizerunkiem Matki Bożej Bolesnej niewytłumaczalne zjawiska. Obraz przedstawia Matkę Boską Bolesną podtrzymującą zranionego Chrystusa, natomiast jego rewers to twarz Jezusa na tzw. chuście św. Weroniki.

Zawichost

Zawichost leży w północnej części powiatu sandomierskiego, nad Wisłą. Lessowa Wyżyna Sandomierska, na której terenie położona jest gmina opada ku Wiśle stromymi skarpami. Między rzeką a wzniesieniem wyżyny położone są malownicze wsie – Linów i Piotrowice. Zachodnia część gminy ma krajobraz typowy dla terenów regionu sandomierskiego – wzgórza i rozdzielające je doliny, wąwozy, pola uprawne i ogrody. Na terenie gminy, w sąsiedztwie Zawichostu i Piotrowic, eksploatowane są złoża ziem krzemionkowych. Historia i znaczenie tych terenów związane były przez wiele wieków z Wisłą. Nad historyczną przeprawą przez rzekę założono Zawichost - miasteczko o blisko tysiącletniej historii, które odgrywało ważną rolę we wczesnym średniowieczu. Ślady świetności Zawichostu przetrwały w jego zabytkach.

Pofranciszkański kościół św. Jana Chrzciciela przypomina o bł. księżnej Salomei, która założyła przy nim klasztor klarysek. W drugim zawichojskim kościele pw. Wniebowzięcia NMP przetrwały fragmenty pierwotnej, dwunastowiecznej świątyni. Opodal kościoła odkryto fragmenty kaplicy z początków XI w. W królewskim Zawichoście na wyspie był położony zamek, został on jednak zniszczony podczas potopu szwedzkiego.

Czyżów Szlachecki

W Czyżowie Szlacheckim znajduje się późnobarokowy pałac, który powstał prawdopodobnie w miejscu wcześniejszego zamku obronnego. W okresie międzywojennym, kiedy rezydencja należała do Targowskich – znanej ziemiańskiej rodziny z Sandomierskiego, w pałacu gościli m.in. prezydent Ignacy Mościcki, Władysław Reymont, Witold Gombrowicz, Leon Wyczółkowski. W pobliżu pałacu znajduje się rezerwat leśny „Zielonka”.

Klimontów

Klimontów to miasteczko, którego dzieje sięgają XIII w. i w którym do dziś można znaleźć zabytki dawnej świetności związanej zwłaszcza z moźnym

rodem Ossolińskich, którzy przez kilka stuleci byli właścicielami Klimontowa i okolicznych dóbr. Wśród najcenniejszych obiektów należy wymienić monumentalny kościół św. Józefa fundowany przez kanclerza Jerzego Ossolińskiego w połowie XVII w. i zbudowany według projektu Wawrzyńca Senesa. W pierwszej połowie XVII w. powstał dominikański zespół klasztorny pod wezwaniem św. Jacka. Wieże i dachy klimontowskich kościołów są widoczne z daleka i stanowią bardzo malownicze elementy krajobrazu. W Klimontowie zachowała się także pochodząca z XIX w. synagoga – świadectwo, że w miasteczku żyła liczna społeczność żydowska. W Klimontowie urodził się Bruno Jasiński, właściciel wiktora Zysman, pisarz, czołowy przedstawiciel polskiego futuryzmu. W sierpniu odbywa się tu Jarmark na św. Jacka o ponadregionalnym znaczeniu.

Teren gminy obfituje w obiekty zabytkowe i miejsca godne zobaczenia ze względu na ich historię. Warto odwiedzić rodowe gniazdo Ossolińskich - Ossolin, gdzie znajdują się ruiny zamku z zachowaną arkadą mostu i podziemna kaplica Betlejemka. W Pęchowiu i Przybysławicach przetrwały dziewiętnowieczne dwory, a w Górkach Klimontowskich znajduje się zespół pałacowy. Konary wpięły się do historii Polski jako miejsce walk w 1915 r. I Brygady Legionów dowodzonej przez Józefa Piłsudskiego, a Rybnica bitwą w czasie powstania styczniowego. W Byszowie na terenie parku podworskiego powstał Park Katyński, miejsce, w którym posadzono sto dębów upamiętniających śmierć oficerów i policjantów z województwa świętokrzyskiego, którzy z rozkazu Stalina najpierw zostali uwięzieni w Kozielsku, Starobielsku i Ostaszowie, a w 1940 r. wszyscy rozstrzelani.

Krajobraz gminy Klimontów wyróżnia się pasmami rozległych wzniesień, z których rozpościerają się zachwycające widoki. Wśród wzgórz płynie Koprzywanica, tworząc malowniczą dolinę wymarzoną do różnych form wypoczynku. Amatorów wędkowania i relaksu nad wodą zaprasza zalew w Szymanowicach, a kilka bogatych w runo lasów sprawi radość miłośnikom grzybobrania i wędrówek wśród drzew.

W okolicy Klimontowa zostało nakręconych kilka scen do nagrodzonego Oscarem filmu *Ida* w reżyserii Pawła Pawlikowskiego. Ekipa filmowa gościła przez tydzień w Dworze na „Wichrowym Wzgórzu” w Przybysławicach.

Opatów

Opatów leży na Wyżynie Sandomierskiej, 30 km od Sandomierza nad rzeką Opatówką. Nazwa miasta pochodzi od określenia opat. Początki pierwszej osady o nazwie Żmigród na terenie dzisiejszego Opatowa sięgają X w. Swój rozwój zawdzięcza ona korzystnemu położeniu na styku ważnych traktów handlowych. W pierwszej połowie XII w. Opatów był prawdopodobnie ośrodkiem biskupstwa misyjnego dla Rusi. W 1237 r. książę śląski Henryk Brodaty przekazał osadę wraz z okolicznymi wsiami biskupom lubuskim. W 1282 r. książę Leszek Czarny dokonał lokacji miasta. Kanclerz Krzysztof Szydłowiecki kupił Opatów w 1514 r. Opasał go murami obronnymi z czterema bramami, ufundował ratusz, łaźnię i wodociąg. Rozpoczął tym samym okres renesansowej świetności miasta. Jego rozwój zahamowały czasy zaborów. W XIX i XX w. miały tutaj miejsce walki narodowe. Współcześnie Opatów jest miastem powiatowym, liczy ok. 7 tysięcy mieszkańców.

Najważniejszym zabytkiem jest kolegiata pw. św. Marcina Biskupa. Jest to doskonale zachowany przykład kościoła romańskiego pochodzącego z pierwszej połowy XII w. We wnętrzu zachwycają, m.in.: romańska chrzcielnica, gotycka polichromia w dawnym kapitularku, renesansowe nagrobki rodziny Szydłowieckich z tzw. Lamentem Opatowskim. Pozostałością po renesansowej potęgzie miasta jest Brama Warszawska powstała w latach 1520-1530. W okolicach dawnego Żmigrodu znajduje się kościół i klasztor Bernardynów - barokowy kompleks sakralny wzniesiony w XVIII w. na miejscu istniejącej już w XII w. świątyni. Na uwagę zasługują również podziemna trasa turystyczna utworzona z labiryntu dawnych piwnic kupieckich pod kamienicami na rynku opatowskim, Muzeum Geodezji i Kartografii

z urządzeniami do obróbki zdjęć lotniczych, przyrządami pomiarowymi i mapami oraz pomnik Witolda Gombrowicza (pisarz urodził się w pobliskich Małoszyczach w 1904 r.)

Ćmielów – porcelanowe miasteczko

Ćmielów leży na terenie Przedgórze Łżeckiego nad rzeką Kamienną, w powiecie ostrowieckim. Osada, z której powstało miasto, do XV w. nosiła nazwę Szydłów i Szydłowiec. Potem nazwano ją Szczmielowem (Trzmielowem). Z czasem przekształcono to na Ćmielów - od chmielu, który tutaj uprawiano. W średniowieczu miejscowość słynęła z wyrobów garncarskich. Lokacji miasta dokonał Aleksander Jagiellończyk w 1505 r. Przeżywało ono okres rozkwitu w czasie przynależności do kanclerza wielkiego koronnego Krzysztofa Szydłowieckiego w pierwszej połowie XVI w. Jacek Małachowski w 1809 r. uruchomił fabrykę fajansów, która powstała na bazie wcześniejszej manufaktury. W późniejszych latach została zmodernizowana i zaczęła wytwarzać porcelanę. Po powstaniu styczniovym Ćmielów utracił prawa miejskie, które odzyskał w 1962 r. Obecnie jest siedzibą gminy w powiecie ostrowieckim, liczy 3 tys. mieszkańców. W mieście są dwie firmy produkujące porcelanę znaną na całym świecie: Zakłady Porcelany i Fabryka Porcelany AS.

Niezwykłą atrakcją jest Żywe Muzeum Porcelany w Fabryce Porcelany AS. Można w nim poznać wszystkie etapy wytwarzania porcelany oraz wejść do wnętrza oryginalnego 22-metrowego garncarskiego pieca, w któ-

rym niegdyś wypalano porcelanę. Muzeum jest częścią większej oferty turystycznej, jaką jest Centrum Porcelany Artystycznej. W jej skład wchodzi także: warsztaty ceramiczne, kawiarnia „Leżąca Kotka”, w której serwowana jest najdroższa kawa świata - kopi luwak oraz sklep firmowy i sala konferencyjna.

Na wyspie nad rzeką Kamienną można zwiedzać ruiny późnogotycko-renesansowego zamku kanclerza Szydłowieckiego z ziemnymi bastionowymi obwarowaniami (XVII w.). Godny uwagi jest również późnogotycki kościół parafialny pw. Wniebowzięcia NMP.

Ożarów

Ożarów leży na styku Przedgórze Iłżeckiego i Wyżyny Sandomierskiej w powiecie opatowskim. Zawdzięcza nazwę swojemu założycielowi – Józefowi Ożarowskiemu. Lokacji miasta dokonał Zygmunt August w 1569 r. Była to własność prywatna Józefa Ożarowskiego. Pod koniec XVI w. Ożarów stał się ośrodkiem ruchu reformacyjnego. Do połowy XVII w. istniał tam zbór kalwiński. Po powstaniu styczniowym Ożarów stracił prawa miejskie. W okresie II Rzeczypospolitej była to miejscowość głównie żydowska. Żydzi, którzy stanowili 65 proc. ludności, zostali w większości wymordowani przez hitlerowców. W 1978 r. uruchomiono Cementownię Ożarów. 10 lat później miejscowość odzyskała prawa miejskie. Obecnie liczy około 5 tys. mieszkańców.

Na wysokim wzgórzu w centrum miasta wznosi się kościół pw. św. Stanisława Biskupa – sanktuarium Matki Boskiej Różańcowej Królowej Rodzin. Został on zbudowany w XX w. W ołtarzu bocznym znajduje się obraz Matki Boskiej z XVI w. W pobliżu kościoła stoi wieża zegarowa, która jest połączona ze świątynią wyniosłym łącznikiem z kolumnadą. Obok wieży znajduje się kaplica Karskich z pierwszej połowy XIX w. Po przeciwnej stronie fasady frontowej stoi dzwonnica drewniana z XVIII w.

Ciekawym przykładem wotum dziękczynnego za ocalenie od zarazy jest neogotycka kaplica domkowa z początku XIX w. W mieście znajduje się również kirkut, na którym zachowało się ok. 100 maczew z inskrypcjami po hebrajsku.

W gminie Ożarów znajduje się Janików – miasto włoskich kamieniarzy według legendy osadzonych tu przez królową Bonę. Ta niewielka obecnie osada, do 1827 r. posiadająca prawa miejskie, słynęła w przeszłości z dużej ilości warsztatów kamieniarskich. Materiałów dostarczały pokłady wapienia kredowego zwanego tutaj piaskowcem janikowskim. Eksploatacja i obróbka wapienia w Janikowie rozpoczęła się w XVI w.

Zabytkowe zamki, pałace, dworki

Sandomierskie dworki

Na Sandomierszczyźnie często spotkamy ślady kultury magnackiej i szlacheckiej w postaci zamków, pałaców i dworków.

W Sandomierzu ocalały trzy dworki, które służą obecnie jako obiekty mieszkalne lub hotelowe. Przy ulicy Zawichojskiej znajduje się hotel Sarmata w częściowo odnowionym i zrekonstruowanym zespole dworskim Strużyńskich, wzniesionym w 1861 r. z gotyckiej cegły pochodzącej ze zniszczonej Bramy Zawichojskiej.

U podnóża sandomierskiej skarpy na tle Starego Miasta na ul. Browarnej stoi dworek Karpińskich. Został on wybudowany na przełomie XVIII i XIX w. Kilka razy zmieniał właścicieli, ale najdłużej, bo 100 lat, pozostawał w rodzinie Karpińskich. Obecnie urządzone w nim stylowy hotel, a na rozległej działce kemping.

W okolicy pierwszej osady o nazwie Sandomierz w otoczeniu starych drzew, wąwozów lessowych, zamku i kościoła św. Jakuba usytuowany jest podmiejski dworek Skorupskich wzniesiony w pierwszej połowie XIX w. Dziś jest tu elegancki hotel pod nazwą Dworek ojca Mateusza oraz, w sezonie letnim, ogródek gastronomiczny z pięknymi widokami na Stare Miasto.

Dwór w Śmiłowie

Dla wszystkich noszących w sobie ideał dworu polskiego niezapomnianym przeżyciem będzie wizyta w dworze w Śmiłowie niedaleko Ożarowa, w którym urządzone Muzeum Wnętrz Dworskich. Dwór z XVIII w. został w XIX w. przebudowany w stylu klasycystycznym. Muzeum, które w nim obecnie urządzone, budzi zachwyt dopracowaną aranżacją oraz zgromadzonymi kolekcjami zabytkowych mebli, obrazów, rzeźb, sreber, porcelany, tkanin oraz lamp naftowych.

Muzeum Wnętrz Dworskich w Śmiłowie
Czynne od wtorku do niedzieli
w godz. 10.00-17.00 (poniedziałek - nieczynne)
tel.: 603 928 100
www.dworwsmilowie.pl

Dwór w Skotnikach

W Skotnikach położonych niedaleko Sandomierza w gminie Samborzec zachował się piękny dwór obronny z XVIII w. z czterema narożnymi alkiarzami. Został wzniesiony na sztucznym nasypie niedaleko Wisły. Dawniej otoczony był wałem i fosą. Wokół dworu zachowały się fragmenty parku krajobrazowego. Ze Skotnik, które od XII w. były rodową siedzibą Skotnickich, pochodziło wielu słynnych ludzi, m.in. Stanisław Grzmot Skotnicki (1894-1939), legionista

Piłsudskiego, generał brygady poległy w bitwie nad Bzurą.

W pobliżu dworu znajduje się godna uwagi czternastowieczna świątynia pw. św. Jana Chrzciciela ufundowana przez arcybiskupa gnieźnieńskiego Jarosława Bogorię Skotnickiego. We wnętrzu zachowały się cenne polichromie o tematyce ewangelicznej z XIV w., malowidła z XVI w. oraz rokokowe ołtarze.

By dotrzeć do dworu należy jadąc od Sandomierza skręcić w lewo z drogi krajowej nr 79 we wsi Szewce i przejechać most na Koprzywiance.

Dwór w Przybystawicach

W Przybystawicach niedaleko Klimontowa w XIX-wiecznym dworze otoczonym ogrodem urządzone pensjonat „Wichrowe Wzgórze”. Jest to idealne miejsce zarówno dla tych, którzy szukają ciszy i bliskiego kontaktu z naturą, jak i dla amatorów wydarzeń kulturalnych. W dworze organizowane są: koncerty, spotkania autorskie, konkursy poetyckie, plenery malarskie i wernisaże.

Dwór „Wichrowe Wzgórze”
tel.: 604 287 125
www.dwor-wichrowewzgorze.pl

Zespół Dworski Hotel Sarmata
tel.: 15 833 47 00, 530 33 47 00
fax: 15 833 47 01
www.hotelsarmata.pl

Dworek Karpińskich
tel.: 15 833 27 03, 604 403 869
fax: 15 832 30 50
www.dworek.majsak.pl

Dworek Ojca Mateusza
tel.: 664 871 000
www.dworekocjamateusza.pl

Pałac w Czyżowie Szlacheckim

Dawne rozległe województwo sandomierskie to raj dla miłośników starych zamków, pałaców i fortec. Oprócz wcześniej opisanego zamku w Sandomierzu jednym z ciekawszych jest pałac w Czyżowie Szlacheckim. Położony jest się on niedaleko Zawichostu na obrzeżach rezerwatu przyrody Zielonka. Został prawdopodobnie wybudowany w pierwszej połowie XVIII w. na miejscu wcześniejszego piętnastowiecznego zamku warownego. Najwspanialszym elementem pałacu jest barokowy portal nad wyjściem na taras, od strony ogrodu. Efektowne rzeźby zostały wykonane przez bawarskiego rzeźbiarza Tomasza Huttera. Po bokach fasady znajdują się dwa alkierze, a całość otaczają pozostałości dawnego parku krajobrazowego. Obecnie pałac znajduje się w rękach prywatnych. Urządzono w nim hotel, sale konferencyjne i balowe.

Pałac w Czyżowie Szlacheckim
tel.: 15 835 51 45
www.hotel-czyzow.pl

Zamek Tarnowskich w Tarnobrzegu

W pobliżu Sandomierza warto odwiedzić zamek Tarnowskich w Tarnobrzegu (Dzikowie). To unikatowa rezydencja zasłużonego dla Polski rodu Tarnowskich herbu Leliwa. W XVII i XVIII w. piętnastowieczny zamek został rozbudowany. W XIX w. stał się po Puławach, Wilanowie i Lwowie jednym z największych ośrodków muzealnych z cennymi dziełami sztuki. Po pożarze w 1927 r. odbudowany został w stylu wczesnobarokowym. Obecnie mieści się w nim Muzeum Historyczne Miasta Tarnobrzega.

Zamek Tarnowskich w Tarnobrzegu
tel.: 503 161 400
www.mhmt.pl

Zamek w Baranowie Sandomierskim

Czterdzieści kilometrów od Sandomierza w Baranowie Sandomierskim zwiedzać można prawdziwą perłę wśród pałaców polskich - renesansowe założenie pałacowo-ogrodowe nazywane małym Wawelem. W XVI w. Leszczyńscy przekształcili istniejącą tu od końca średniowiecza gotycką wieżę mieszkalną w renesansową rezydencję, która była ważnym ośrodkiem reformacji w Polsce. Oprócz wybitnej realizacji cech stylu renesansowego można tutaj podziwiać secesyjną kaplicę według projektu Karola Stryjeńskiego. Obecnie w pałacu mieści się muzeum oraz restauracja, a w oddzielnym budynku hotel.

Zamek w Baranowie Sandomierskim
tel.: 15 811 80 39, www.baranow.com.pl

Zamek Krzyżtopór w Ujeździe

Dla lubiących zadumę nad przeszłością w malowniczej scenerii zabytkowych ruin niełada atrakcją będzie zwiedzanie pozostałości sarmackiego pałacu-fortecy Krzyżtopór w Ujeździe koło Iwanisk. To największe założenie pałacowo-parkowe przed wybudowaniem Wersalu wzniesione zostało w pierwszej połowie XVII w. przez Krzysztofa Ossolińskiego, by pełnić funkcje obronne i reprezentacyjne. Olśniewało typowo sarmackim przepychem, nawiązując swoim rozplanowaniem do kalendarza. W zamku było tyle okien, ile jest dni w roku, tyle pokoi ile tygodni, tyle sal ile miesięcy, tyle baszt ile pór roku. W jednej z sal sufit miał formę akwarium z żywymi rybami, a stajnie pałacowe ozdobione były kryształowymi lustrami i marmurowymi żłobami.

Zwiedzanie:
kwiecień-sierpień w godz. 8.00-20.00
wrzesień-październik w godz. 8.00-18.00
listopad-marzec w godz. 8.00-16.00
tel.: 15 860 11 33
www.krzyztopor.org.pl

Zamek w Ossolinie

Zamek został zbudowany w 1633 r. przez wojewodę sandomierskiego Jerzego Ossolińskiego w miejscu starego zamku rycerskiego z XIV w. Dzisiaj niewiele już zostało z pięknej rezydencji. Zachowała się kamienna arkada mostu nad parowem i fragment bramy wjazdowej. Na szczycie wzgórza spotyka się natomiast gruzy, kamienie i wejścia do zasypanych lochów.

W pobliżu znajduje się siedemnastowieczna kaplica zwana Betlejemką. Przykryta jest ona ziemią przywiezioną z miejsca narodzin Jezusa.

Zamek w Międzygórze

Niewiele pozostało ze wzniesionego przez Kazimierza Wielkiego zamku w Międzygórze. Dziś z tej średniowiecznej budowli, przebudowanej w XVI w., zachowały się zaledwie fragmenty murów północno-wschodniego skrzydła. Zamek malowniczo usytuowany jest na cyplu o stromych zboczach przy brzegu rzeki Opatówki.

Podróże z pasją

Spacer po dnie prehistorycznego morza

W odległości czterech kilometrów od Sandomierza można odbyć spacer po dnie morza prehistorycznego albo po małym stepie sandomierskim i pobyc w naturalnym rosarium w Górach Pieprzowych, najstarszym paśmie Gór Świętokrzyskich. Na samej krawędzi Wyżyny Sandomierskiej schodzącej do doliny Wisły można podziwiać odkryte łupki kambryjskie. To właśnie tutaj na najbardziej nasłonecznionym zboczu możemy zobaczyć roślinność stepową, liczne owady i przede wszystkim szukać śladów odległej przeszłości np. trylobitów - stawonogów, które ok. 150 mln lat temu próbowały wychodzić z morza kambryjskiego na ląd. Dla wspaniałych widoków warto wybrać się na taras widokowy w Kamieniu Łukawskim (gmina Dwikozy), ale dostanie się tam od strony starorzecza Wisły wymaga dobrej kondycji. Wysiłek wynagradza widok pięknej panoramy Sandomierza. To idealne miejsce na spacer lub piknik. Przy naturalnym soku z sandomierskich jabłek i szarlotce można odpocząć także w willi „Dzika Róża”. Willa oferuje również noclegi.

W krainie dzikiej róży

To wycieczka w Góry Pieprzowe, podczas której możemy odwiedzić basztę benedyktyńską w Nowych Kicharach i poznać niezwykłą historię benedyktynek, które przeprowadziły się tutaj w XVII w. z Sandomierza po pożarze klasztoru. Kolejnym punktem trasy jest odwiedzenie Starego Garbowa, gdzie urodził się najznakomitszy rycerz średniowiecznej Europy Zawisza Czarny. W izbie jego pamięci poznamy historię dyplomacji średniowiecznej i kodeks rycerski. Tutaj zrozumiemy powiedzenie „polegać jak za Zawiszą”. Następnie wąwozami udamy się do kościoła im. św. Rocha w Górach Wysokich, który w podziemiach kryje swoje tajemnice. W Dworze Dwikozy poznamy smak potraw regionalnych, a na zakończenie wycieczki zwiedzimy Winnicę Sandomierską w Górach Wysokich, położoną w dolinie Opatówki, jest ona dawną posiadłością benedyktynek z tzw. klucza górskiego. Tutaj też rozpoczyna się ścieżka guestingowa „Śladami benedyktynek”.

Sandomierski szlak jabłkowy

Sandomierskie przez specyficzny mikroklimat jest idealnym miejscem do uprawy sadów jabłoniowych, morelowych, wiśniowych i brzoskwiniowych, jak również do uprawy winorośli, które zdobywają swoich zwolenników. Sandomierski Szlak Jabłkowy to ok. 200 km tras prowadzących przez najciekawsze miejsca przyrodnicze, gospodarstwa agroturystyczne i historyczne miejscowości powiatu sandomierskiego. Swoją podróż możemy zacząć od miejscowości Obrazów, gdzie co roku odbywa się Europejskie Święto Jabłka. W Sandomierzu przy ul. Sokolnickiego można nabyć lokalne produkty w Sandomierskiej Spizarni.

Spizarnia Sandomierska
ul. Sokolnickiego 10, 27-600 Sandomierz
tel.: 883 317 592

Szlakiem Przygody – Kraina Trzech Rzek

Zwiedzać sandomierskie możemy wyznaczonym Szlakiem Przygody – Kraina Trzech Rzek, tutaj szczególnie miejsce zajmuje Wisła i jej malownicze dopływy, Koprzywianka i Opatówka.

Sandomierski Szlak Winiarski

Na Sandomierszczyźnie od XIII w. uprawiano winorośl, a wino gronowe eksportowano do wielu krajów europejskich. Dzięki specyficznym warunkom klimatycznym uprawa winorośli w okolicach Sandomierza jest nie tylko możliwa, ale na tyle dobra, że pozwala wytwarzać wysokogatunkowe wino gronowe. Winiarze zrzeszeni w Sandomierskim Stowarzyszeniu Winiarzy mając na uwadze potencjał jaki drzemie w tej dziedzinie uprawy, chętnie dzielą się swoją wiedzą z przyszłymi winoogrodnikami oraz pasjonatami, którzy przybywają do Sandomierza by ruszyć śladem regionalnej kultury winiarskiej. Obecnie trasa Sandomierskiego Szlaku winiarskiego liczy około 60 kilometrów i będzie systematycznie powiększana o nowe winnice.

Sandomierski Szlak Winiarski prezentuje pięć winnic w tym regionie.

Winnica św. Jakuba

Znajdująca się w samym mieście w ogrodach dominikańskich, na wzgórzu Świętojakubskim. Ma ona charakter poglądowy i ze względu na swoją unikatową, bliską sandomierskich zabytków lokalizację, jest łatwo dostępna dla turystów. Są w niej organizowane pokazy prac pielęgnacyjnych winorośli.

ul. Staromiejska 3, 27-600 Sandomierz
tel.: 888 495 186

Winnica Nad Jarem

To rodzinna winnica Sylwii i Mateusza Paciurów, mieszcząca się w Złotej, zaledwie pięć kilometrów od Sandomierza, na trasie Sandomierz – Kraków. Winnica od 2013 r. wprowadza na rynek swoje wina cieszące się dużym zainteresowaniem turystów. W 2014 r. właściciele przenieśli się z Kielc pod Sandomierz, by móc w pełni zająć się winnicą i dzielić się z turystami swoją pasją. Winiarze oferują zwiedzanie winnicy i winiarni, sprzedaż i degustację win z przekąską w altanie. Zapraszają również na imprezy integracyjne przy grillu i ognisku.

ul. Złota 161, 27-650 Samborzec
tel.: 668 101 448, 509 327 327
e-mail: spaciura@op.pl, m.paciura@pemat.pl
www.winnicanadjarem.pl
www.facebook.com/winnicanadjarem

Winnica Płochockich

Największa na szlaku winnica, o pow. 4 ha, znajduje się 15 km od Sandomierza w wsi Daromin, gmina Wilczyce. Można zwiedzać winnicę i winiarnię, uzyskać porady w zakresie uprawy winorośli i produkcji wina oraz wziąć udział w komentowanej degustacji dla grup zorganizowanych lub gości indywidualnych – wymagane wcześniejsze umówienie. Od maja goście przyjmowani są w nowo wykończonych pokojach i apartamencie. Można urządzić ogniska i grilla.

Daromin 2, 27-612 Wilczyce
tel.: 504 012 189, 534 554 708
e-mail: basia@winnicaplochokich.pl, marcin@winnicaplochokich.pl
www.winnicaplochokich.pl
www.facebook.com/winnicaplochokich

Winnica Sandomierska

Zlokalizowana ok. siedem kilometrów od Sandomierza w dolinie rzeki Opatówki. Właściciele kontynuują rodzinne tradycje winiarskie. Obecnie winnica ma 3,5 ha i jest systematycznie powiększana. Jest to pierwsze gospodarstwo agroturystyczne ściśle związane z turystyką winiarską w województwie świętokrzyskim. Goście mają do dyspozycji trzy osobne, kameralne apartamenty z łazienkami, w pełni wyposażoną kuchnię i dostępem do Wi-Fi. Winnica prowadzi sprzedaż autorskich win, degustację połączone ze zwiedzaniem winnicy i winiarni.

Góry Wysokie 136, 27-620 Dwikozy
tel.: 782 679 034, 511 776 360
e-mail: rezerwacje@winnicasandomierska.pl
www.winnicasandomierska.pl
www.facebook.com/WinnicaSandomierska

Winnica Faliszowice

Położona w miejscowości o tej samej nazwie, w gminie Samborzec, o powierzchni 40 arów, prowadzi sprzedaż owoców oraz sadzonek winorośli, oferuje również doradztwo w zakresie uprawy winorośli i wyrobu wina. Aktualnie nie prowadzi sprzedaży wina i degustacji.

Faliszowice 52, 27-650 Samborzec
tel.: 602 777 117
e-mail: winnicafaliszowice@gmail.com
www.winnicafaliszowice.pl

Bruno Jasiński

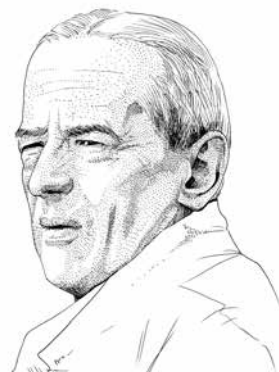
Jarosław Iwaszkiewicz

Wiesław Myśliwski

Jan Długosz

Witold Gombrowicz

Świętokrzyski Szlak Literacki

Przez Sandomierz i okolice biegnie Świętokrzyski Szlak Literacki. Oznaczony jest on za pomocą brązowych znaków drogowych oraz tablic. Obejmuje takie miejscowości jak: Klimontów, Sandomierz, Dwikozy, Ćmielów, Karwów, Małoszyce, Bodzechów, Doły Biskupie. Z miejscami tymi związani byli wybitni kronikarze, poeci, pisarze.

W Klimontowie urodził się w 1901 r. oraz spędził pierwsze 7 lat swojego życia Bruno Jasiński (właściwie Wiktor Zysman) – słynny futurysta.

Sandomierz był przez blisko 60 lat miastem Jarosława Iwaszkiewicza. To tutaj w czasie częstych pobytów, wedle słów poety, „powstały jego najlepsze rzeczy [utwory]”. W sandomierskim zamku o Iwaszkiewiczu przypomina wystawa „Ciemne ścieżki”. Miasto to było też bardzo ważne dla wybitnego pisarza współczesnego Wiesława Myśliwskiego. Urodził się on w pobliskich Dwikozach. Na sandomierskich Rybitwach mieszkał tuż po II wojnie z rodzicami, tutaj chodził do szkoły. Z tego okresu życia pisarza wyrosły powieści: *Kamień na kamieniu* i *Widnokrąg*.

W średniowieczu z kolegiatą sandomierską związani byli: Wincenty Kadłubek, urodzony w niedalekim Karwowie oraz Jan Długosz, który ufundował w mieście świetnie zachowany do dzisiaj, gotycki dom mieszkalny dla zgromadzenia księży mansjonarzy. Pamiątek po Kadłubku i Długoszu należy szukać w sandomierskiej katedrze i Muzeum Diecezjalnym urządzonej w Domu Długosza.

Małoszyce w pobliżu Opatowa to miejsce urodzenia Witolda Gombrowicza. Ślady pisarza i jego rodziny znajdziemy także w licznych miejscowościach rozsianych koło Ostrowca Świętokrzyskiego, m.in. Bodzechowie (Muzeum Gombrowicza) i Dołach Biskupich (czerwcowy Piknik Gombrowiczowski).

Świętokrzyski Szlak Architektury Drewnianej

Na sandomierskim odcinku Świętokrzyskiego Szlaku Architektury Drewnianej znajdują się zabytki sztuki sakralnej. W Gierczycach, Stodołach, Kleczanowie, Trójcy, Ożarowie, Glinianach zachowały się kościoły z dzwonnicy lub same dzwonnice pochodzące z XVII lub XVIII w. We wnętrzach możemy podziwiać barokowe lub rokokowe dzieła sztuki oraz bogate polichromie.

Szlak pielgrzymkowy Camino

Szlak pielgrzymkowy Camino, którego celem jest Santiago de Compostella prowadzi przez Sandomierz i Klimontów. Jest to część małopolskiego etapu. Rozpoznawalnym znakiem szlaku jest żółta muszla i strzałka, które wskazują zachodni kierunek. Pielgrzymkę można rozpocząć pod kościołem św. Jakuba w Sandomierzu.

Nadwiślański Szlak Artystyczny

Łączy kilka miejscowości w gminie Ożarów. Piętnastokilometrowy szlak wiedzie przez jeden z najpiękniejszych zakątków doliny Wisły. Można go przebyć pieszo, rowerem lub samochodem. Szlak łączy mało skażony cywilizacją krajobraz ze współczesnymi rzeźbami wykonanymi przez studentów krakowskiej Akademii Sztuk Pięknych z kamienia jankowskiego (najstynniejszy ośrodek kamieniarski w regionie).

Przyrodnicza Ścieżka Dydaktyczna

W okolicach Ożarowa ok. 30 km od Sandomierza wytyczona została Przyrodnicza Ścieżka Dydaktyczna, która przebiega przez: Skansen „Galeria pod Chmurką” w Maruszowie, Jezioro Czarne, Oparzelisty Dół, Jaglaną Górę, Źródło Miłości, Grodzisko, Gospodarstwo Agroturystyczne „Sielska Dolina”, Białą Górę, Wisłę w międzywalu, Łęg Rachowski. To idealne miejsca do wypoczynku na łonie natury i wyciszenia, podziwiania dzikiej rzeki, łągów wierzbowych.

Rekreacja i aktywny wypoczynek

Góry Pieprzowe – rezerwat przyrody

Miejsce nazywane Pieprzówkami jest niezwykle zakątkiem. Łupki Gór Pieprzowych powstały jako osady w morzu kambryjskim ok. 500 mln lat temu. Znaleźć tu można murawy stepowe, róże, łupki, źródlika, las łęgowy, starorzecze Wisły, sady morelowe, panoramę na morze lasów, widok Sandomierza, wiele rzadkich owadów, ptasie przeloty. Owa wielorakość jest sednem Pieprzówek. Rezerwat przyrody Góry Pieprzowe ma powierzchnię 18 ha. Obszar ten stanowi wysoką krawędź Wyżyny Sandomierskiej. Wysokość bezwzględna sięga tu niespełna 200 m n.p.m., natomiast różnica wysokości między płaskim i podmokłym korytem Wisły a krawędzią pasma wynosi 40-60 m. Wysoki próg Gór Pieprzowych porożcinany jest głębokimi i wąskimi jarami prowadzącymi do doliny Wisły. Malownicze widoki można podziwiać z Wisły podczas rejsu statkiem, który kursuje regularnie, jeśli tylko stan wody na Wiśle na to pozwala.

Rezerwacje rejsów:

Rejsy można rezerwować bezpośrednio u kapitana Tadeusza Prokopa pod numerem telefonu: 603 591 485
Rezerwacje można również składać w PTTK
tel.: 15 832 23 05

Wodne atrakcje

Wisła, królowa polskich rzek od wieków była związana z regionem sandomierskim. Sandomierz zawdzięcza swój rozwój możliwości spławiania różnych towarów rzeką do Gdańska. Świątność miasta kupieckiego była nierozdzielnie związana z Wisłą. Dzisiaj rzeka sprzyja wodnym podróżom statkiem czy kajakiem. W starym porcie w Sandomierzu można wypożyczyć kajaki i rowerki wodne.

W Zawichoście, który jest również położony nad Wisłą, można promem przepłynąć na drugi brzeg i podziwiać panoramę.

Drugim promem na Wiśle w miejscowości Świniary możemy udać się w okolice Baranowa Sandomierskiego, gdzie warto zwiedzić renesansowy zamek.

W okolicy Sandomierza w miejscowości Koprzywnica jest zalew, który jest obiektem zainteresowania wędkarzy, a latem uruchamiane jest tu kąpielisko. Drugim akwenem wodnym położonym niedaleko Klimontowa jest zalew w Szymanowicach. Tutaj często odbywają się zawody wędkarskie.

Największym akwenem wodnym w odległości piętnastu kilometrów od Sandomierza jest Jezioro Tarnobrzесьkie, utworzone na wyrobisku dawnej Kopalni Siarki w Machowie. Akwen wraz z plażą stanowi atrakcję dla nurków, wędkarzy, miłośników sportów wodnych, a przede wszystkim można tu popływać. To także idealne miejsce do żeglowania. Powierzchnia lustra wody to 455 ha, a maksymalna głębokość czterdzieści metrów. Jezioro położone jest na trasie Tarnobrzeg-Baranów Sandomierski-Mielec. Rozpoznawalnym atrybutem stały się palmy przy wjeździe na teren rekreacji i wypoczynku.

Aktywny wypoczynek

Niedaleko Czyżowa Szlacheckiego położony jest rezerwat przyrody Zielonka (gmina Zawichost), jego atrakcją są liczne okazy dębów i lip, to idealne miejsce do spacerów rodzinnych.

Dużą atrakcją dla miłośników jazdy konnej jest Sandomierski Ośrodek Kawaleryjski w Rzeczycy Mokrej. Ośrodek położony jest ok. pięć kilometrów od sandomierskiej starówki.

Ośrodek posiada ciekawą ofertę jeździecką. Obsługuje i współorganizuje wielkie imprezy plenerowe, m.in. turnieje rycerskie w Sandomierzu i na Zamku Krzyżtopór w Ujeździe. Nauka jazdy konnej odbywa się na przestronnym maneżu. Można tu przyjechać z własnym koniem, dla którego zapewniony jest pensjonat, wyżywienie i opieka masztalerska. Ośrodek posiada przestronne pastwiska, które dodatkowo podnoszą jego atrakcyjność. Prowadzone są tu również zajęcia z hipoterapii.

Sandomierski Ośrodek Kawaleryjski
Rzeczycza Mokra 110, 27-600 Sandomierz
tel.: 606 699 801

Kraina mocnych wrażeń

Łąki wzdłuż Wisły i liczne wzgórza stanowią idealny teren dla paralotniarzy, którzy często startują w tych miejscach i odbywają podróże, podziwiając pejzaże sandomierskie.

Ok. 30 km od Sandomierza w Turbii (po drodze do Stalowej Woli) jest lotnisko dla motolotni i małych samolotów.

W Sandomierzu można zwiedzić trasę podziemną, która liczy ok. 400 m i prowadzi korytarzami pod Starym Miastem. Równie atrakcyjną trasę możemy podziwiać w Opatowie.

Do atrakcji z adrenaliną należy najdłuższa w Polsce yrolka nad Jeziorem tarnobrzeskim. Tyrolka powstała z myślą o miłośnikach mocnych wrażeń. Warto spróbować!

Zimą zaprasza stok narciarski w Konarach, z dobrze wyposażoną wypożyczalnią sprzętu narciarskiego.

Swojskie klimaty

Na turystów w sandomierskim czekają gościnne agroturystyki i pensjonaty.

Willa Dzika Róża

Położona jest w otulinie rezerwatu Góry Pieprzowe, w miejscowości Kamień Łukawski, cztery kilometry od Sandomierza. Mieści się tu „Centrum edukacji przyrodniczej i ekologicznej”. Willa oferuje też noclegi i organizuje imprezy plenerowe. Gospodarze dysponują pięknie położonym terenem rekreacyjnym. Wynajmują miejsca na ognisko, grille. Organizują, z pełnym zapleczem cateringowym, imprezy plenerowe dla: firm, szkół, rodzin. Dla szkół organizują lekcje w formie wycieczki z wykwalifikowanym przewodnikiem. Na terenie posesji znajduje się również lądowisko dla helikopterów.

Kamień Łukawski 61, 27-600 Sandomierz
tel.: 602 404 049
e-mail: sandomierz@wildrose.pl
www.noclegisandomierz.eu

Pensjonat Wojtasowka w Obrazowie

W pensjonacie położonym siedem kilometrów od Sandomierza do dyspozycji gości jest pięć pokoi z łazienkami i aneksem kuchennym. Na terenie obiektu jest: kiosk i parking, sala konferencyjno-bankietowa na 150 osób, można też grillować. Obsługa w języku angielskim i rosyjskim. Dla aktywnych jest stół do ping-ponga i boisko sportowe.

Gościniec Koćmierzów

Gościniec Koćmierzów to rodzinny pensjonat położony nieopodal Sandomierza. Jest tu 11 pokoi: jedno-, dwu- i czteroosobowych, a także dwupokojowe apartamenty rodzinne.

Cisza i spokój oraz duży ogród sprzyjają wypoczynkowi, a bliskość Sandomierza oraz wielu innych atrakcji turystycznych czyni Gościniec idealną bazą wypadową do wycieczek krajoznawczych.

W Świniarach jest Muzeum PRL-u, które można zwiedzić po przedniej rezerwacji telefonicznej.

Koćmierzów 2, 27-650 Samborzec
tel.: 607 560 016
facebook: Gościniec Koćmierzów

Qesty

Góry Pieprzowe – czy tam rośnie pieprz?, Śladami Benedyktynek, Zawisza Czarny, Szachy Sandomierskie, Droga przez wieś.

Qesty do pobrania na stronie questing.pl

Meleks i retro busy

Atrakcją jest zwiedzanie Sandomierza żółtym meleksem. To idealna forma zwiedzania dla osób starszych.

Zwiedzaj Sandomierz meleksem
Usługi Turystyczne „Ula”
tel.: 600 981 985
początek zwiedzania: Rynek

Retro busy - niezapomniane wycieczki w klimacie retro po wąwozach, winnicach i innych magicznych miejscach w okolicy Sandomierza.

tel.: 601 540 19
www.wycieczkiretro.pl

Winnica Sandomierska
Góry Wysokie 136, 27-620 Dwikozy
tel.: 782 679 034
winnicasandomierska.pl

Dwór na Wichrowym Wzgórzu
w Przybysławicach
Przybysławice 34, 27-640 Klimontów
tel.: 604 287 125
www.dwor-wichrowewzgorze.pl

Dobrocka Dolina w Dobrocicach
Dobrocice 1, 27-612 Wilczyce,
tel.: 22 843 28 01
www.dobrockadolina.com.pl

W rytmie historii i tradycji

W wielowiekowej historii Sandomierza ważne miejsce zajmuje kultura rycerska ziemi sandomierskiej. Pochodziło stąd wielu wybitnych rycerzy średnio-wiecznych, m.in. bohater bitwy pod Grunwaldem Zawisza Czarny. Urodził się on w odległym o dziesięć kilometrów od Sandomierza Garbowie. Znajduje się tam pomnik tego słynnego rycerza oraz Izba Pamięci jemu poświęcona, w której przeprowadza się lekcje historyczne. Podczas wakacji odbywają się Turnieje w Łucznictwie Historycznym o Puchar Zawiszy Czarnego. W programie: turnieje konny i łuczniczy, pojedynki na kopie oraz miecze, pokazy historycznych strojów i uzbrojenia, rekonstrukcja życia obozowego XV-wiecznego wojska, degustacja potraw regionalnych.

Ostoją kultywowania tradycji rycerskich jest Sandomierz, w którym od wielu już lat działa Chorągiew Rycerstwa Ziemi Sandomierskiej. Organizuje ona imprezy plenerowo-historyczne takie jak: ogólnopolskie turnieje rycerskie, np. „O Miecz Zawiszy Czarnego z Garbową” w Sandomierzu oraz „O Szablę Krzysztofa Baldwina Ossolińskiego” na zamku Krzyżtopór w Ujeździe, Turniej Rycerski w Iłży, Turniej Rycerski w Dębnie, inscenizacje historyczne, czy pokazy tańca dawnego. Lipcowym Festynem Rycerskim w Sandomierzu towarzyszy Jarmark Jagielloński, na którym eksponowane są wyroby rękodzielnicze.

Siedzibą Chorągwi jest piętro w kamienicy Oleśniczek przy Rynku, w której urządzone zbrojownię rycerską z ekspozycją dawnej broni, strojów oraz pamiątek po 14 Pułku Ułanów Jazłowieckich. Druga zbrojownia znajduje się w podziemiach gotyckiej kamienicy przy ul. Bartolona. Można tam przymierzać zbroje i dawne suknie, walczyć na miecze, dać się zakuć w dyby, słuchać pogadarek o kulturze rycerskiej czy oglądać pokazy walk i tańców dworskich.

Turyści odwiedzający Sandomierz w okresie wakacji mogą posłuchać muzyki organowej podczas Wieczorów Organowych organizowanych w katedrze.

Wnętrza sandomierskich zabytków tworzą niezwykłą scenę dla koncertów festiwalu Muzyka w Sandomierzu.

Pod koniec lipca odbywa się co roku w Sandomierzu Festiwal Piosenki Wodniackiej - Dookoła Wody.

Miłośnicy kina powinni koniecznie odwiedzić Sandomierz na początku maja, by wziąć udział w Festiwalu Filmów NieZwykłych. Jest to kilkudniowe święto wszystkich ceniących ambitne polskie kino. Co roku bohaterem jest inny polski reżyser, a od 2014 r. - także aktor. Festiwalowi towarzyszą wydarzenia kulturalne: koncerty, warsztaty, plenery, spotkania.

W tradycję Sandomierza, który szczyty się mianem światowej stolicy krzemienia pasiastego nazywane go kamieniem optymizmu, wpisuje się również wrześniowy Festiwal Krzemienia Pasiastego.

Jedną z najstarszych tradycji jest zwyczaj obchodzenia odpustów ku czci patrona parafii. W Sandomierzu najświątynniejszy jest odpust w bazylice katedralnej ku czci błogosławionego Wincentego Kadłubka. Odbywa się on w drugą niedzielę października i jest to nie tylko święto religijne, ale również handlowe. Rynek wokół ratusza wypełnia się wówczas różnobarwnymi kramami.

Równie wielką popularnością cieszą się odpusty w sanktuarium Matki Bożej Bolesnej w Sulistawicach (gmina Łoniów), nazywanym Częstochową ziemi sandomierskiej. Odbywają się one dwa razy do roku: w maju i wrześniu. Ściągają tu wówczas tłumy wiernych, którzy pielgrzymują do cudownego wizerunku Matki Boskiej Sulistawskiej pochodzącego z połowy XV w. W podziemiach starego romańskiego kościoła można zwiedzić izbę pamięci poświęconą oddziałowi partyzanckiemu „Jędrusie”, a na przykościelnym cmentarzu znajduje się grób dowódcy oraz poległych żołnierzy.

W Klimontowie zaś od lat odbywają się jarmarki na św. Jacka w dniach 15-17 sierpnia. Jest to wydarzenie religijne, kulturalne i handlowe.

Niedaleko Klimontowa w Byszowie w XIX-wiecznym parku podworskim otwarto nietypowe miejsce pamięci - park Katyński. Postawiono w nim pomnik Ofiar Katynia i posadzono 100 dębów upamiętniających konkretnych mieszkańców ziemi świętokrzyskiej - ofiary terroru stalinowskiego. Po katastrofie samolotu prezydenckiego pod Smoleńskiem (10 kwietnia 2010 r.), w parku posadzono dodatkowo 96 dębów pamięci.

Sandomierskie to miejsce niezwykle żyznej gleby i łagodnego klimatu, które sprzyjają uprawom różnych owoców i warzyw. Stąd wzięła się obfitość świąt typu: Święto Kwitnącej Jabłoni w Samborcu, Europejskie Święto Jabłka w Obrazowie, Święto Pomidora w Dwikozach, Święto Młodego Wina w Sandomierzu.

Sandomierskie zaprasza na liczne imprezy organizowane z myślą o turystach.

- Wiosną odbywa się Festiwal Filmów Niezwykłych w Sandomierzu
- Święto kwitnącej jabłoni w Samborcu w maju
- Księstwo Sandomierskie - imprezy rycerskie organizowane przez Chorągiew Ziemi Rycerskiej w Sandomierzu
- Festiwal sera w Sandomierzu
- Turniej łuczniczy w Garbowie im. Zawiszy Czarnego (trzeci tydzień lipca)
- Święto pomidora w Dwikozach
- Festiwal Dookoła wody w Sandomierzu
- Jarmark Jagielloński w Sandomierzu (lipiec)
- Jarmark na św. Jacka w Klimontowie (sierpień)
- Festiwal Muzyka w Sandomierzu
- Europejskie Święto jabłka w Obrazowie
- Odpust na Św. Wincentego w Sandomierzu
- Święto Młodego Wina - trzeci tydzień listopada

Więcej informacji:
www.sandomierskiezobacz.pl

Centrum Informacji Turystycznej
 Sandomierz, Rynek 20
 tel.: 15 644 61 05
www.sandomierz.travel

PTTK Oddział Sandomierz
 ul. Rynek 12
 tel.: 15 832 23 05
www.pttk-sandomierz

Dwór Dwikozy to nowoczesny hotel i restauracja położone w Dwikozach nad rzeką Opatówką pośród licznych pagórków i wąwozów. Jest największym obiektem hotelowo-konferencyjnym w okolicach Sandomierza.

Dwór Dwikozy, ul. Spółdzielcza 12
 27-620 Dwikozy
 tel.: 15 83 444 36
recepccja@dwordwikozy.pl
www.dwordwikozy.pl

Podczas Święta pomidora w Dwikozach został pobity rekord ilości w gotowaniu zupy pomidorowej z dwikoskich pomidorów.

www.sandomierz.travel

- obiekty zabytkowe
- kościół
- muzeum
- dwór
- pałac
- zamek
- miejsce rekreacji
- góry
- winnica

 Baranów Sandomierski

Wydawca:
Regionalna Organizacja Turystyczna Województwa Świętokrzyskiego
ul. Ściegiennego 2/32, 25-033 Kielce, tel.: 41 361 80 57
e-mail: rot@swietokrzyskie.travel, www.rot.swietokrzyskie.travel

Opracowanie tekstów:
Katarzyna Batko, Renata Stawowy

Autorzy fotografii:
K. Batko, A. Drzewiecka, A. Góra-Klauzińska, M. Kaczkowski, I. Kapusta, P. Mucha, K. Pęczalski, L. Podeszwa,
oraz archiwum Urzędu Miasta w Sandomierzu, ROT WŚ, Winnica nad Jarem, Winnica Sandomierska

Redakcja tekstu i korekta:
Agata Kulczycka

Opracowanie graficzne:
Magdalena Nowak-Harko; Eureka Plus Agencja Reklamy

Skład i przygotowanie do druku:
Eureka Plus Agencja Reklamy, ul. 3 Maja 11, 35-030 Rzeszów

Realizacja wydawnicza Eureka Plus Agencja Reklamy, 2015

ISBN 978-83-64233-53-1

Projekt „Turystyczna promocja regionu świętokrzyskiego poprzez produkcje audiowizualne, PR, reklamę oraz inne nowoczesne instrumenty i narzędzia” współfinansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2007-2013

...dla rozwoju Województwa Świętokrzyskiego...

Autorzy i wydawca dołożyli wszelkich starań, aby treść publikacji była jak najbardziej zgodna z rzeczywistością. Nie mogą jednak wziąć odpowiedzialności za jakiegokolwiek zmiany powstałe już po jej realizacji. Wszelkie ewentualne uwagi są dla nas cenne i prosimy je przysyłać na adres wydawcy.